

GOSPODARSKA ŠKOLA VARAŽDIN

PROJEKT:
MJESEC DANA REPUBLIKE POLJSKE
U GOSPODARSKOJ ŠKOLI

Samanta Furjan, 2. A

12. 11. 2010.

INTERNA SKRIPTA – KOMPJUTORSKA DAKTILOGRAFIJA
(mentorica Mira Šincek, prof. savjetnica)

REPUBLIKA POLJSKA

1 Općenito o Poljskoj

**Dan neovisnosti Republike Poljske,
11. studenoga**

**Narodowe Święto Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej
11. listopada**

1.1 Državni praznik

Danas Republika Poljska slavi svoj dan, Dan neovisnosti. **11. studenoga 1918.** godine Poljska je proglasila neovisnost od Njemačke i Austro – Ugarske te se nakon više od stotinu godina vratila na kartu Europe. Ovaj važan događaj za poljski narod zabilježen je u poljskoj povijesti te proglašen državnim praznikom, Danom neovisnosti.

1.2 Smještaj i stanovništvo

slika 1: karta Poljske

Poljska je smještena u središtu Europe, između Baltičkoga mora i Karpata. Površina Poljske iznosi oko 312 000 km² : prema površini Poljska na 9. mjestu u Europi. U današnjem obliku, utvrđeno 1945. godine, poljska država na zapadu graniči s Njemačkom, na jugu s Češkom i Slovačkom, na istoku s Ukrajinom, Bjelorusijom i Litvom te na sjeveru s Rusijom. U Poljskoj živi više od **38 600 000** stanovnika. Statistički, svaki dvadeseti stanovnik Europe

je Poljak. U Europi, Poljaci su relativno mlado, dobro obrazovano društvo sa snažno izraženom poduzetnošću i kreativnošću. Svaki deseti Poljak ima visoku naobrazbu. Poljska je u etičkom pogledu gotovo posve jednorodna. Brojnost nacionalnih manjina procjenjuje se na 2 - 3% cjelokupnog stanovništva. Najveća skupina manjina su Njemci, Ukrajinci i Bjelorusi. Gospodarski razvoj posljednjih godina ubrzava koncentraciju stanovništva u gradovima (Varšava, Lođ, Krakov, Weoclaw, Poznanj, Gdanjsk, Torunj). U službenoj uporabi je poljski jezik, koji uz česki i slovački spada u skupinu zapadnoslavenskih jezika. Više od 90% građana deklarira pripadnost rimokatoličkoj Crkvi, ali se u mnogim mjestima može naići i na crkve pravoslavne i protestanske vjeroispovijesti.

1.3 Povijest

Naziv Poljske dolazi od plemena Poljana, koju su živjeli na području današnje Poljske u ranom srednjem vijeku. Na prijelomu 9. i 10. stoljeća onu su ujedinili skoro cijeli sliv Odre i Visle. Prijelomni datum je bio pokrštenje prema zapadnom obredu 996. g. za vrijeme kneza Mješka I. .Od toga vremena Poljska se zauvijek našla u krugu zapadnoeuropske civilizacije, te u krugu latiničko pisma. Poljsko zlatno doba (gospodarski i kulturni procvat) je 16. stoljeće. Tada se Poljska ujedinila s Litvom i bila jedna od glavnih europskih sila pod dinastijom Jagelona. Nakon gašenja dinastije Jagelona 1572. , Poljska je ušla u dugo razdoblje ratova i opadanja moći. U 17. stoljeću glavni grad Poljske je premještena iz Krakova u Varšavu, što je bilo posljedica promjena prioriteta u vanjskoj politici od srednjeeuropskih zemalja prema istočnim zemljama (Rusija) i sjevernim područjima (regija Baltičkog mora). U 18. stoljeću Poljska je od europske velesile postala predmetom političkih manipulacija susjednih velesila: Austrije, Pruske i Rusije koja su 1773., 1793. i 1795. međusobno podijelile poljski teritorij. Na više od stotinu godina poljska država je nestala s karte Europe. Kao neovisna država Poljska se na kartu Europe vratila **1918. godine**, krajem 1. svjetskog rata. Godine 1939. Njemački i Sovjetski savez podijelili su teritorij Poljske započinjući uništavanje njezinih političkih, ekonomskih i intelektualnih elita. Iz 2. svjetskog rata Poljska je izašla s radikalno izmjenjenim teritorijem (bez istočnih područja, ali s područjima koja su prije 1945. godine pripadali Njemačkoj), s ljudskih gubicima od 6 milijuna ljudi (od toga 3 milijuna poljskih Židova) i velikim razaranjima.

Sudbina te epohe sudbina koja je zadesla glavni grad Poljske, Varšavu koja je gotovo bila srušena sa zemljom. Poljska Narodna Republika koja je nastala poslije rata bila je ovisna o sovjetskoj Rusiji do samdesetih godina kada je krenuo pokret „Solidarnosti“ koji je pobijedio na parlamentarnim izborima 1989. godine te je uvedena demokracija. U prosincu 1990. na općim predsjedničkim izborima pobijedio je Lech Wałęsa, vođa „Solidarnosti“. Poljska je 1999. godine ušla u savez NATO- a, a

1. svibnja 2004. postala članica Europske Unije.

slika 2: zlot, poljska valuta

1.4 Vlast

Sustav vlasti u Poljskoj se oslanja na trodiobu vlasti između zakonodavne, izvršne i sudbene. Predsjednik se bira na općim izborima na potogodišnji mandat. Sada funkciju predsjednika obnaša **Bronislaw Komorowski**. Poljska nacionalna himna je Mazurek Dambrowskiego, napisao ju je 1797. Jozef Wybicki. Zastava poljske sastoji se od bijele i crvene boje, potječe iz 1831. godine, predstavlja jedan od triju simbola Poljske zajedno s grbom i himnom. Grb poljske čini bijeli orao na crvenom štitu. Valuta Poljske je poljski zlot.

1.5 Mentalitet

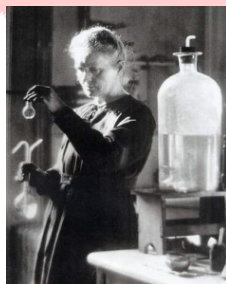
Stil života i mentalitet Poljska su se oblikovali tijekom više od tisuću godina. Narodna kultura se rađala kako pod utjecajem tradicije latinskom svijeta, tako i pod utjecajem Bizanta. Poljaci su rado privlačili druge stvaratelje i zanimali su se za postignuća drugih naroda. U 19. i 20. stoljeću kultura je pak aktivnosti mnogim Poljacima zamjenjivala političku i gospodarstvenu djelatnost. Sigurno je to razlog što je poljsko stvaralaštvo tako raznorodno i puno nijasni.

2 Poznate ličnosti

Poljska je iznjedrila mnoge svjetski poznate velikane. Nikola Kopernik je bio jedan od najistaknutijih astronoma u povijesti čovječanstva. Glazba Fryderyka Chopina je prepoznatljiva u cijelome svijetu. Dvaput nagrađena Nobelovom nagradom iz područja fizike (1903.) i kemije (1911.) je Maria Sklodowska Curie. Laureati Nobelove nagrade iz književnosti su Henrik Sienkiewicz (1905.), Czeslaw Milosz (1980.) i Wislawa Szymborska (1996.). Papa-Poljak Ivan Pavao II. (Karol Wojtyla) postao je prvi papa u 455 godina koji nije podrijetlom iz Italije, otvorio Crkvu izazovima suvremenosti. **Leach Walesa**, legendarni vođa „Solidarnosti“, dobitnik Nobelove nagrade za mir 1983., predsjednik Poljske od 1990. do 1995. Andrzej Wajda, dobitnik Oscara za cjelokupno redateljsko i filmsko stvaralaštvo (2000. godine) ...

slika 3: Henrik Sienkiewicz

slika 4: Maria Sklodowska Curie

slika 5: Papa Ivan Pavao II.

3 Frederic Chopin

slika 6: Fryderyk Chopin

Rano djetinjstvo proveo je u domovini, a ranu mladost na putovanjima u Berlinu, Beču i Dresdenu. Kao veliki domoljub, trajno se družio s Poljacima u Parizu. Osim manjeg broja orkestralnih i komornih djela, te 17 poljskih pjesama za glas i klavir, Chopin je skladao isključivo djela za glasovir. Chopin je bio jedinstven kao pijanist, izvođač vlastitih djela i sasvim poseban i usamljen kao autor. Bio je bez uzora u prijašnjim razdobljima klasične glazbe i gotovo bez nasljednika. Ostavio je opus od 74 tiskana djela koja po svojoj formalnoj strukturi i poetskim obilježjima nemaju premca u europskoj glazbi. Svojom je umjetnošću odlučno djelovao na klavirsku glazbu i interpretativni stil, pa njegov utjecaj dopire i u 20. stoljeće. Umro je od tuberkuloze pluća.

3.1 Ekonomija i politika

Kao ekonomski i politički stabilna zemlja, Poljska je danas uzor smjeru promjena u regiji. Privatni sektor danas čini 75% bruto društvenog proizvoda, zapošljavajući više od 70% profesionalno aktivnih Poljaka. Poljska surađuje s Njemačkom, Francuskom, Litvom, Ukrajinom, Mađarskom, Češkom Republikom i Slovačkom. Poljska odavno uspješno surađuje s strukturama Unije - zajednički su projekti započeti na lokalnim razinama. Razvija se regionalna suradnja koja je preduvjet za ostvarivanje vizije ujedinjene Europe.

4 Zaključak

Prema mišljenju stranaca Poljaci su neposredni i otvoreni. Rado sklapaju poznanstva i srdačno se odnose prema osobama koje su upoznali. Još uvijek se događa da padaju u melankoliju, prisjećajući se burne i često nepravedne povojesti poljskog naroda. Iako su posljednjih godina otkrili radosti potrošačkog stila života, u njima još uvijek drijema puno nesebične velikodušnosti. Smatraju se časnim ljudima koju su skloni romantičnim ushićenjima. Vole raspravljati, a za njih je svojstvena neovisnosti mišljenja i velika samostalnost. Priduzetnost, kao i gostoljubivost se smatraju urođenim karakteristikama Poljaka.

Pozivamo vas u zemlju koja se toliko promjenila u nekoliko posljednjih godina!

5 Ključne riječi

11. studenoga 1918
Poljska je smještena u središtu Europe
38 600 000
1918. godine
1. svibnja 2004.
Bronislaw Komorowski
Leach Wales

6 Popis slika

slika 1: karta Poljske
slika 2: zlot, poljska valuta
slika 3: Henrik Sienkiewicz
slika 4: Maria Sklodowska Curie
slika 5: Papa Ivan Pavao II.
slika 6: Fryderyk Chopin

7 Contents

1	Općenito o Poljskoj	2
1.1	Državni praznik	2
1.2	Smještaj i stanovništvo	2
1.3	Povijest	3
1.4	Vlast	4
1.5	Mentalitet	4
2	Poznate ličnosti	4
2.1	<i>Ekonomija i politika</i>	5
3	Zaključak	5
4	Frederic Chopin	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
5	Ključne riječi	6
6	Popis slika	6

